IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 121)**

z dnia 21 czerwca 2022 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 121)

21 czerwca 2022 r.

Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, obradująca pod przewodnictwem poseł **Anny Paluch (PiS)**, zastępcy przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. (druk nr 2306) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 2347) w zakresie:

1) części budżetowej 41 – Środowisko
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) dotacje celowe,
d) środki europejskie,
e) program wieloletni w układzie zadaniowym: „Program rozpoznania geologicznego oceanów – PRoGeO" oraz państwowe osoby prawne – parki narodowe;
2) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie poz.: 32 i 59;
3) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
a) 020 – Leśnictwo
– dochody i wydatki,
b) 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska,
– dochody i wydatki,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) 925 – Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody,
– wydatki;
4) zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zlecanych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów;

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2021 r. (druk nr 2346) w zakresie działania Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli: **Edward Siarka** sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska wraz ze współpracownikami, **Elżbieta Milewska** zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów, **Marek Kajs** zastępca generalnego dyrektora ochrony środowiska, **Andrzej Czerski** główny księgowy Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, **Maciej Janicki** dyrektor Departamentu Audytu i Kontroli Wewnętrznej Narodowego Funduszu

Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, **Tomasz Gaweł** p.o. dyrektor Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Bartosz Bąk**, **Anna Rajewska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Dzień dobry. Otwieram posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Bardzo proszę państwa posłów, którzy w tej chwili przyszli, o podpisanie listy i zajęcie miejsc.

Otwierając posiedzenie, witam pana ministra Edwarda Siarkę, sekretarza stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, pełnomocnika rządu ds. leśnictwa i łowiectwa. Witam pana Marka Kajsa, zastępcę generalnego dyrektora ochrony środowiska, panią Elżbietę Milewską, zastępcę dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów, pana Tomasza Gawła, dyrektora Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli, i wszystkie pozostałe osoby, które uczestniczą w posiedzeniu Komisji.

Na podstawie listy obecności stwierdzam, że Komisja dysponuje kworum umożliwiającym nam wypracowanie opinii.

Tematem naszego posiedzenia jest rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. (druk nr 2306) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 2347). Przypominam, że zakresem rzeczowym, który będziemy dzisiaj omawiać, jest część budżetowa 41 – Środowisko, część budżetowa 83 – Rezerwy celowe, w zakresie poz.: 32 i 59, część budżetowa 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów: 020 – Leśnictwo, 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, 925 – Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody, a także zadania z zakresu administracji rządowej i innych zadań zlecanych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – Budżety wojewodów.

Drugi punkt posiedzenia obejmuje rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2021 r. (druk nr 2346) w zakresie działania Komisji.

Szanowni państwo, proszę w tej chwili pana ministra Edwarda Siarkę o zabranie głosu i przedstawienie części 41 – Środowisko. Proszę uprzejmie, panie ministrze.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Edward Siarka:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca.

Wysoka Komisjo, mam zaszczyt przedstawić informację na temat realizacji wydatków budżetowych w części 41 – Środowisko. Wykonanie tego budżetu w 2021 r. obejmowało finansowanie zadań realizowanych przez 30 państwowych jednostek budżetowych oraz 23 państwowe osoby prawne, czyli w tym wypadku parki narodowe.

Jeżeli chodzi o dochody w tej części budżetowej, to zostały one zaplanowane na 167 000 tys. zł, zostały wykonane w wysokości 170 000 tys. zł, to jest 102%. Uzyskane dochody to głównie opłaty za użytkowanie górnicze – 140 000 tys. zł, wpływy z udostępniania informacji geologicznej – 15 000 tys. zł i 14 000 tys. zł to wpływy ze sprzedaży gruntów i lasów zbędnych dla gospodarki leśnej.

Po stronie wydatków w części budżetowej 41 były zaplanowane czy wydatkowano w ogóle kwotę 506 000 tys. zł, co stanowi 96% ogólnego planu. Z tego budżet środków europejskich to 87 000 tys. zł przeznaczone na finansowanie projektów, w których beneficjentami są podległe państwowe jednostki budżetowe. Z budżetu państwa w tej części budżetowej wydatkowano ogółem 419 000 tys. zł.

W ramach budżetu państwa, czyli kwoty 419 000 tys. zł – 137 000 tys. zł wydatkowano na realizację zadań przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska i 16 regionalnych dyrekcji ochrony środowiska, 92 000 tys. zł to jest dotacja dla parków narodowych, 68 000 tys. to środki przeznaczone na funkcjonowanie 11 szkół leśnych, które prowadzimy wraz z internatami, 48 000 tys. zł to środki na realizację zadań i obsługę mini-

sterstwa, 36 000 tys. zł to wypłata odszkodowań za szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne oraz objęte ochroną gatunkową – wiadomo, że chodzi tutaj o te zwierzęta z listy. Następnie 31 500 tys. zł to współfinansowanie projektów, których beneficjentami są podległe państwowe jednostki budżetowe oraz parki narodowe, 2000 tys. zł przeznaczono w ramach tej części budżetowej na sfinansowanie składek z tytułu członkostwa Polski w organizacja międzynarodowych, 1600 tys. zł przeznaczono na sfinansowanie Państwowej Służby Geologicznej. W tej części budżetowej przeznaczono również 1500 tys. zł na wydatki związane prowadzeniem Biura Nasiennictwa Leśnego jako podległej nam jednostki, 1000 tys. zł przeznaczono na realizację zadań przez Lasy Państwowe z art. 54 ustawy o lasach i 331 tys. zł na realizację zadań w ramach programu pozamilitarnych przygotowań obronnych państwa.

Wynagrodzenie w tej części budżetowej dla 2116 osób wyniosło 117 000 tys. zł. Jeżeli chodzi o dotacje celowe, to 23 parki narodowe otrzymały kwotę 92 000 tys. zł. Dyrekcja Lasów Państwowych otrzymała kwotę 2000 tys. zł na realizację zadań określonych w art. 54, czyli wypłatę odszkodowań za szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną objętą całoroczną ochroną. Środki dotacji celowej były przeznaczone też dla Państwowego Instytutu Geologicznego. W tej części budżetowej Państwowy Instytut Geologiczny otrzymał 1600 tys. zł na finansowanie zadań państwowej służby geologicznej.

Jeśli chodzi o całość środków finansowych, które były przeznaczone na prowadzenie parków narodowych, to po stronie przychodów parki osiągnęły przychody 335 000 tys. zł, natomiast po stronie kosztów parki poniosły koszty w wysokości 308 000 tys. zł w 2021 r. Wynik finansowy parków zamknął się na koniec 2021 r. kwotą 26 500 tys. zł.

Z programów wieloletnich tradycyjnie w tej części budżetowej był realizowany „Program rozpoznania geologicznego oceanów" (PRoGeO). W tej części budżetu wydatki były poniesione w wysokości 574 tys. zł. Pochodziły one z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Państwowy Instytut Geologiczny wydał te pieniądze na rzecz programu realizacji zadań powierzonych przez głównego geologa kraju – wydatkowano 15 tys. zł z budżetu państwa w części 41 – Środowisko.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo.

Szanowni państwo, teraz jest czas na koreferat. Tak się złożyło, że ja się podjęłam koreferatu. Nie pozostaje mi nic innego, jak sobie samej udzielić głosu, a państwa prosić o uwagę, bo za chwilę po moim koreferacie przystąpimy do dyskusji.

Szanowni państwo, wykonanie budżetu w 2021 r. w części 41 – Środowisko obejmuje finansowanie zadań realizowanych przez 31 jednostek budżetowych i 23 państwowe osoby prawne. Taki właśnie status mają 23 parki narodowe.

Najważniejsze zadania z tego zakresu to są: ochrona i kształtowanie wartości przyrodniczych i krajobrazowych przez właściwe instytucje, zapewnienie wysoko wykwalifikowanej kadry leśnej w ramach kształcenia i wychowania młodzieży w 11 szkołach leśnych i sprawowanie nadzoru nad rozpoznaniem budowy geologicznej kraju.

Jeżeli chodzi o szczegóły dochodów, dochody w części 41 zrealizowano w wysokości 169 609 tys. zł, to jest 102% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej, a 7% dochodów uzyskanych w 2020 r. Przypominam, że po zmianie prawa część dochodów jest w tej chwili w części 51 – Klimat i stąd ta zmiana. Trudno zatem porównywać 2020 r. z 2021 r.

W dziale budżetowym 020 – Leśnictwo było to 13 694 tys. zł, ponad 400% zaplanowanych dochodów. W dziale 710 – Działalność usługowa to było 154 500 tys. zł. W dziale 750 – Administracja publiczna to było 64 tys. zł. Dział 801 – Oświata i wychowanie to 103 tys. zł. Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza to 29 tys. zł. W dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska 1147 tys. zł, tj. prawie trzykrotność zaplanowanych dochodów. Ostatni z działów 925 – Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody (to oczywiście dotyczy parków narodowych), tu dochody były dość niskie 4 tys. zł. Nie będę się tutaj wdawać w szczegóły. Bardzo szczegółowo zostało to zestawione w materiale. Każdy, kto chce dokładnie się z tym zapoznać, może to uczynić.

Generalnie w dziale 900 to była spora kwota – 1147 tys. zł. Pozostałe kwoty są niewielkie. To jest najem pomieszczeń, dochody z majątku, mówiąc kolokwialnie, i takie tytuły dochodów jak: dzierżawy gruntów, rozliczenia i zwroty z lat ubiegłych, zaspokojenia wierzytelności Skarbu Państwa, na przykład źródła przychodów w regionalnych dyrekcjach ochrony środowiska, zwroty z lat ubiegłych. Nie będę się wdawać w te szczegóły, bo bardzo dokładnie macie to państwo opisane.

W niektórych miejscach niskie wykonanie dochodów było spowodowane tym, że symboliczne było oprocentowanie środków na rachunkach bankowych i nie dawało jakichś większych dochodów. Tyle może o dochodach.

Chciałam bardziej się skupić na wydatkach budżetowych. W części 41 – Środowisko zaplanowano w ustawie budżetowej wydatki w wysokości 402 096 tys. zł, przy czym 6% tej kwoty zabezpieczono na wspófinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej. Jak to często bywa, środki z rezerw celowych zostały w trakcie roku budżetowego przenoszone i powiększały poszczególne działy, paragrafy wydatków. Ta kwota została zwiększona o 37 500 tys. zł. Ostatecznie kwota wydatków w części 41 zamknęła się kwotą 439 658 tys. zł, a kwota na wspófinansowanie projektów unijnych też wrosła do 34 659 tys. zł.

Zrealizowano wydatki w kwocie 419 191 tys. zł, w tym na wspófinansowanie projektów unijnych niecałe 31 500 tys. zł, czyli 95% planu po zmianach.

W grupie wydatków dotacje i subwencje to było 95 752 tys. zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych 1451 tys. zł, wydatki bieżące 282 622 tys. zł, wydatki majątkowe 7879 tys. zł – one były stosunkowo nisko wykonane. Pozostałe wydatki są wykonane w granicach 98%, 99%, 96%.

Ostatnia grupa wydatków to wspófinansowanie projektów z udziałem środków unijnych. Ja już mówiłam – 31 487 tys. zł.

Jeśli chodzi o wydatki w działach klasyfikacji budżetowej, to w dziale 020 – Leśnictwo było to 3762 tys. zł, w dziale 710 – Działalność usługowa 1882 tys. zł, w dziale 750 – Administracja publiczna 48 860 tys. zł, dział 752 – Obrona narodowa 331 tys. Z kolei dział 801 – Oświata i wychowanie to 48 553 tys. zł. Edukacyjna opieka wychowawcza w dziale 854 to 20 709 tys. zł. Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska to 199 388 tys. zł. Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody, czyli wydatki parków narodowych w dziale 925, to kwota 95 486 tys. zł.

Te drobne wydatki w dziale – Leśnictwo to może pominę. Większe wydatki miały miejsce w administracji publicznej. Była to kwota 48 688 tys. zł. W rozdziale 75001 – Urzędy naczelne i centralnych organów administracji publicznej była to kwota 48 500 tys. zł, w przeważającej większości wydana na wydatki bieżące, tzn. wynagrodzenia osobowe z pochodnymi, składki do organizacji międzynarodowych – suma składek zamknęła się kwotą 2786 tys. zł. To jest 13 organizacji, takich jak: konwencja karpacka, porozumienie o ochronie małych waleni Morza Północnego, o ochronie nietoperzy, protokoły, konwencja ramsarska, konwencja bońska itd., czyli w sumie 13 organizacji, do których te składki zostały przekazane.

Oprócz wydatków na wynagrodzenia z pochodnymi te stałe wydatki to są oczywiście usługi remontowe, odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, zakup energii elektrycznej, cieplnej, gazu, wody, szkolenia pracowników, wpłaty na PFORN. To są stałe wydatki w dziale 750 – Administracja.

Dział 801 – Oświata i wychowanie, gdzie wydatki zamknęły się kwotą 48 053 tys. zł, czyli 92% planu po zmianach, tj. utrzymanie 11 szkół leśnych. Gros tej kwoty, mniej więcej 42 300 tys. zł, to były wydatki bieżące, z czego główny wolumen to wynagrodzenia i pochodne. Wydatki majątkowe to 5000 tys. zł z groszami. Współfinansowanie projektów z udziałem środków unijnych – 759 tys. zł. Generalnie chodzi o to, żeby zapewnić dopływ kadr do zawodów leśnych z tych 11 szkół, które są wyliczone szczegółowo, m.in. Zespół Szkół Leśnych w Goraju, Technikum Leśne W Starościnie, Technikum Leśne w Miliczu, w Biłgoraju, Zagnańsku. Te wszystkie projekty, jakie zostały wykonane w ramach wydatków majątkowych, są dokładnie opisane.

Rozdział 80148 – Stołówki szkolne i przedszkolne. Tu też były wydatki. Natomiast chciałabym się skupić na kolejnym dziale, dziale 854 – Edukacyjna opieka wychowaw-

cza. To są internaty przy szkołach leśnych. Wykonanie wydatków w dziale 854 to kwota 20 709 tys. zł, co obejmuje 95% planu po zmianach. Wszystko zostało szczegółowo opisane. Oczywiście największy wolumen to są wydatki bieżące, wśród których gros to są wynagrodzenia z pochodnymi, a także zakupy energii, odprowadzanie ścieków, nieczystości, odpisy przewidziane przepisami prawa.

Kolejny, dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska. To są wydatki po pierwsze na ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu. To są takie komisje dotyczące GMO i GMM, czyli organizmów genetycznie zmodyfikowanych i mikroorganizmów. To była niewielka kwota. Pozostałe jednostki, których wydatki są tutaj ujęte, to Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w dziale 922 i regionalne dyrekcje ochrony środowiska (jest ich 16) – ich wydatki są w dziale 923. W Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska wydatki wyniosły 26 957 tys. zł. Przypominam, że to jest i generalna dyrekcja, i regionalne dyrekcje. Są to instytucje powołane do wykonania ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Oczywiście ponad 22 000 tys. zł z tej kwoty to są wydatki bieżące, a 4500 tys. zł na wspófinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej. To są najważniejsze grupy wydatków w generalnej dyrekcji.

W regionalnych dyrekcjach (dział 923) plan wydatków został zrealizowany w 98% – w kwocie 172 373 tys. zł. Tu znowu najważniejszą grupą są wydatki bieżące, wynagrodzenia osobowe, koszty utrzymania majątku.

Dział 925 – Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody, czyli 23 parki narodowe. Plan wydatków to jest prawie 95 500 tys. zł z budżetu państwa na dofinansowanie realizacji zadań – tak jak to mówi ustawa o ochronie przyrody. Przedmiotem działania parku jest prowadzenie działań ochrony w ekosystemach w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów tworów i składników przyrody. Drugim zadaniem parku jest udostępnianie obszarów parków narodowych do badań naukowych i do zwiedzania. Kolejne to jest prowadzenie działań związanych z edukacją przyrodniczą. Na wykonanie tych zadań parki otrzymują dotację z budżetu państwa, a także na wypłaty odszkodowań za szkody wyrządzone przez gatunki chronione, takie jak niedźwiedzie, bobry i wilki, zgodnie z art. 126 ustawy o ochronie przyrody.

Wydatki przeznaczone na finansowanie i wspófinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej i innych środków zagranicznych. Ostatecznie tutaj plan po zmianach wyniósł 123 273 tys. zł. Jedna część to jest budżet środków europejskich, druga część to jest budżet państwa. W tym zakresie wydatkowano kwotę 118 500 tys. zł – nie będę już tego rozbijała na budżet środków europejskich i budżet państwa. Oczywiście podobnie w działach klasyfikacji budżetowej, ale to wszystko jest dokładnie i szczegółowo opisane w bardzo obszernym materiale. Kto z państwa będzie chciał, będzie mógł się z tym zapoznać.

Mamy również dotacje celowe ujęte w części czwartej naszego materiału informacyjnego. Zaplanowano je na kwotę 89 274 tys. zł. Ostatecznie wydatkowano 95 752 tys. zł, czyli 99% planu po zmianach. W tej kwocie znajdują się również dotacje celowe dla 23 parków narodowych, które się zamknęły kwotą 88 268 tys. zł, czyli dokładnie 100% planu.

Na wynagrodzenia, co mamy opisane w części piątej informacji, wydatki wyniosły 176 874 tys. zł. Wykonane zostały w wysokości 97% planu po zmianach. Również te kwestie zostały szczegółowo i dokładnie omówione.

Można było zapoznać się dokładnie z wykonaniem planów finansowych przez parki narodowe. Przypominam, że parki mają prawo do pobierania opłat za wstęp do parków. Jakbyśmy przeanalizowali tabelę na str. 46 tego materiału, to w czołówce jest między innymi Bieszczadzki Park Narodowy, gdzie wykonano plany finansowe w 111%, Park Narodowy Gór Stołowych, gdzie jest 106% wykonania planu, Pieniński Park Narodowy, gdzie jest 105% wykonania planu, Ojcowski Park Narodowy, gdzie jest 115% wykonania planu. Niektórym parkom szło to trochę gorzej, ale są to uwarunkowania wynikające z intensywności ruchu turystycznego i wielu innych przesłanek.

Wysoka Komisjo, myślę, że informacja jest kompletna, pełna, szczegółowa, o dużym stopniu szczegółowości. Ostatnia kwestia to jest oczywiście realizacja „Programu rozpoznania geologicznego oceanów" (PRoGeO), gdzie wydano na wydatki bieżące kwotę 15 tys. zł. To jest ostatnia informacja z tych szczegółowych, które chciałam podać.

Generalnie informacja jest przygotowana szczegółowo, kompletnie, ale w takiej formie, która umożliwia dobrą analizę i wyrobienie sobie poglądu na kwestie wydatków. Zatem jako koreferent pozwalam sobie złożyć wniosek o pozytywną opinię Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w kwestii wydatków ujętych w części budżetowej 41.

Dziękuję bardzo.

Teraz wchodzę w rolę prowadzącego i otwieram dyskusję nad przedstawionymi materiałami. Proszę państwa posłów o zabieranie głosu. Widzę, że zgłasza się pani poseł Lenartowicz, zgłasza się pani wiceprzewodnicząca Zielińska. Czy ktoś jeszcze? Na razie nie słyszę. Bardzo proszę, pani poseł Lenartowicz.

Poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Dziękuję bardzo.

Chciałam przede wszystkim dopytać o tę ostatnią pozycję sprawozdania, mianowicie realizację programu wieloletniego PRoGeO. Ty był taki z rozmachem i na szeroką skalę zaplanowany program, który miał zmierzać do rozpoznania możliwości ewentualnie przystąpienia do wydobycia minerałów z dna morskiego. W tym celu – pamiętamy, już w poprzedniej kadencji też był temat poruszany – wydatkowano dość znaczącą kwotę środków za uczestnictwo, składkę za uczestnictwo w Międzynarodowej Organizacji Dna Morskiego i to chyba jest ta kwota, która tu jest wymieniona, 559 tys. zł. Chyba niecałe 500 tys. zł, o ile pamiętam, ta składka wynosiła, więc reszta według tego opisu, jeśli dobrze to czytam, to jest „przygotowanie wszczęcia procedury w celu wyłonienia wykonawcy pierwszego rejsu badawczego na Oceanie Atlantyckim". Na początku ówczesny główny geolog kraju mówił, że będziemy kupować taki statek badawczy. Potem to się zmieniło. Mówiło się o dzierżawie takiego statku. W tej chwili mamy tak naprawdę ten program zawieszony w próżni, bo wydatki w postaci 15 tys. zł na tłumaczenie dokumentów i delegacje, i to w ograniczonym zakresie ze względu na COVID, chyba nie wskazują na rozmach w realizacji programu.

Przy tej okazji chciałam zapytać, bo widzę, że środki są przerzucone do finansowania pozabudżetowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska. W materiale mamy wpisane, że Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska przeznaczył w czwartym kwartale ubiegłego roku 30 000 tys. zł na ten cel, na kontrakt z Międzynarodową Organizacją Dna Morskiego. Chciałabym zapytać, na co te 30 000 tys. zł jest przeznaczonych i jaka jest realizacja tych środków. Jeżeli nie będzie możliwości udzielenia odpowiedzi od razu, to prosiłabym o odpowiedź na piśmie, bo być może trzeba sięgnąć po szczegółowe dane pomiędzy stronami tej umowy, czyli Państwowym Instytutem Geologicznym i NFOŚiGW. Bo w tym jednym zdaniu nie ma nic, na co to ma być przeznaczone i czy cel, na który powołano ten program, ma być w ogóle w jakiś sposób realizowany.

Drugie pytanie dotyczy generalnej, ale także regionalnych dyrekcji ochrony środowiska. Patrząc na skromne wydatki, które są w regionalnych dyrekcjach, czy regionalne dyrekcje ochrony środowiska w ubiegłym roku lub w poprzednich latach, od czasu wprowadzenia do naszych rozwiązań prawnych w kwestii likwidowania nielegalnych dziś składowisk odpadów wielkoobszarowych… Albo czy są planowane jakieś badania związane z historycznymi zanieczyszczeniami powierzchni ziemi wykonywane bądź zlecane przez RDOŚ? Czy miało to miejsce bądź jest przewidywane? Ewentualnie z jakich środków? Bo wiemy, że tu pojawiają się środki europejskie zaplanowane także w KPO, w ograniczonym wprawdzie zakresie. Czy przewiduje się udział RDOŚ we współfinansowaniu bądź przeprowadzeniu takich remediacji czy wykonania zastępczego, w sytuacji kiedy nie ma ciągłości odpowiedzialności podmiotu, który te zanieczyszczenia pozostawił, bądź – co też zdarza się już nie w przypadku tych dużych zidentyfikowanych składowisk, ale przy mniejszych – kiedy nie został zidentyfikowany podmiot odpowiedzialny? Tu też bym prosiła, jeśli nie ma takiej możliwości odpowiedzi od razu, o odpowiedź na piśmie.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo.

Pani poseł Zielińska, proszę bardzo.

Poseł Urszula Zielińska (KO):

Dziękuję bardzo.

Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo posłowie. Chcę zapytać o uwagi i wnioski pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli, które zostały skierowane do Ministerstwa Klimatu i Środowiska w związku z wykonaniem budżetu. Konkretnie chcę zapytać o dalsze kroki czy wyjaśnienie i dalsze kroki odnośnie do tych wniosków pokontrolnych. Zwrócę uwagę, że wnioski Najwyższej Izby Kontroli dotyczyły między innymi faktu, iż wydatki inwestycyjne, na które ministerstwo złożyło dodatkowe zapotrzebowanie w 2021 r. na kwotę 4666 tys. zł, nie zostały zrealizowane, nie zostały wykorzystane.

Kolejną kwestią, na którą Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, jest to że dwa z czterech badanych z próbki zamówień publicznych nie zostały zrealizowane zgodnie z procedurą udzielania zamówień publicznych, zgodnie z Prawem zamówień publicznych.

Kolejna rzecz. System sporządzania sprawozdań kwartalnych Rb-N i Rb-Z nie zapewniał rzetelności realizacji obowiązków sprawozdawczych. W związku z tym NIK wniósł o sporządzenie korekty. Również zadania do dofinansowania przez rezerwy celowe poz. 59 były złożone nieprawidłowo. Ministerstwo Klimatu, jak donosi NIK, zgłosiło zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, a NIK spośród ośmiu zgłoszonych zastrzeżeń dwa uwzględnił, sześć odrzucił. Mam prośbę o wyjaśnienie tych kwestii, odniesienie się do tego i odniesienie się do perspektywy rozwiązania problemów, na które zwraca uwagę Najwyższa Izba Kontroli.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa jeszcze chciał zadać pytanie? Nie słyszę. Zatem poproszę pana ministra o udzielenie odpowiedzi na te rzeczy, na które jest w stanie teraz odpowiedzieć.

Sekretarz stanu w MKiŚ Edward Siarka:

Ogólnie chciałem odnieść się do pytania pani przewodniczącej Zielińskiej. Chcę zwrócić uwagę, że opinia Najwyższej Izby Kontroli w stosunku do wykonania zarówno planów dochodu, jak i wydatków tej części budżetowej jest pozytywna. Natomiast te uwagi, które się pojawiły – to zawsze w sprawozdaniu takie rzeczy mogą się pojawić. Te uwagi, zastrzeżenia realizujemy, natomiast prosiłbym panią dyrektor, żeby w szczegółach uzupełniła moją wypowiedź w tym aspekcie.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo.

W takim razie, bardzo proszę panią dyrektor. Proszę się przedstawić.

Dyrektor Departamentu Budżetu Ministerstwa Klimatu i Środowiska Ewa Majewska:

Dzień dobry państwu. Ewa Majewska, dyrektor Departamentu Budżetu Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

Odnosząc się do zastrzeżeń NIK – przekazaliśmy odpowiedź na zastrzeżenia do NIK. Jeżeli pani poseł ma takie życzenie, to również możemy ją przekazać Komisji. Natomiast co do środków niewygasających, czyli tych, które zaplanowaliśmy w nowelizacji ustawy budżetowej na 2021 r. w wysokości 4660 tys. zł, to były środki, które zostały zaplanowane na wydatki niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania szkół leśnych. Z różnych przyczyn, które były spowodowane też krótkim terminem, zostały niewydatkowane w 2021 r. Zgodnie z przepisami ustawy okołobudżetowej zostały włączone do rozporządzenia w sprawie wydatków niewygasających z możliwością wydatkowania ich do 30 listopada 2022 r. Staraliśmy się zrobić to najbardziej racjonalnie i rzetelnie, jak było możliwe, z możliwością zaspokojenia niezbędnych potrzeb szkół.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Pani poseł, jak rozumiem, chce dopytać. Proszę uprzejmie.

Poseł Urszula Zielińska (KO):

Tak, dziękuję.

Panie ministrze, pan minister tak niepokojąco mi odpowiedział – zasugerował, że ministerstwo zawsze postępuje nie do końca zgodnie na przykład z prawem zamówień publicznych czy z zasadami rzetelnej sprawozdawczości. Zatem tak, bardzo bym chciała uzyskać szczegółowe odpowiedzi na te pytania, na przykład dlaczego badanie siedmiu umów o dzieło na wykonanie wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć geotermalnych wykazało, że umowy w treści nie odzwierciedlały faktycznego przebiegu ich realizacji itd. Bardzo proszę o szczegółowe odpowiedzi nie tylko odnoszące się do kwestii źle zaplanowanych wydatków, ale również źle, niezgodnie z prawem i nierzetelnie przeprowadzonych procedur zamówień publicznych.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Czy pan minister bądź pani dyrektor chce się teraz odnieść do tego, czy też ta odpowiedź będzie na piśmie?

Sekretarz stanu w MKiŚ Edward Siarka:

Trudno mi się odnieść do pojedynczego zlecenia. Wybaczcie, ale to nie jest możliwe, żebym odpowiedział na tak sformułowane pytania. Oczywiście zdarzają się takie sytuacje, że przy szczegółowym badaniu konkretnych umów, tak jak w tym przypadku pani zauważyła, Najwyższa Izba Kontroli zausterkowała jakieś tam działania, ale ja odnoszę się do całości działania. W tym wypadku mogę tylko tyle powiedzieć, że ogólna ocena Najwyższej Izby Kontroli w tym zakresie jest pozytywna. Natomiast takie rzeczy zdarzają się i trudno mi jest w tej chwili odnieść się do tego konkretnego zlecenia, w której szkole była robiona ocena i wyłapana jakaś tam nieprawidłowość. Na ten moment nie potrafię precyzyjnie odpowiedzieć. Odpowiem pani na piśmie, jeżeli jest taka możliwość.

Poseł Urszula Zielińska (KO):

Będę wdzięczna, dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo, panie ministrze.

Nie widzę więcej chętnych do zabrania głosu, zatem przystąpimy do głosownia. Czy jest sprzeciw wobec pozytywnej opinii Komisji? Jest sprzeciw, więc przegłosujemy. Proszę bardzo państwa posłów o zalogowanie się, a sekretariat proszę o wyświetlenie pulpitu do głosowania.

Kto z państwa jest za pozytywną opinią Komisji w przedmiocie części budżetowej 41? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o przekazanie wyników.

Głosowało 20 posłów. Za – 11, przeciw – 6, wstrzymało się od głosu 3 posłów. Stwierdzam, że Komisja wydała opinię pozytywną w zakresie części budżetowej 41.

Przechodzimy zatem do opinii dotyczącej części budżetowej 83 – Rezerwy celowe w zakresie pozycji 32 i 59, części budżetowej 85 – Budżety wojewodów, w zakresie działów 020, 900, 925, oraz zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – Budżety wojewodów. Proszę przedstawiciela Ministerstwa Finansów o zreferowanie tego tematu. Proszę bardzo.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów Elżbieta Milewska:

Elżbieta Milewska, zastępca dyrektora…

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Proszę państwa posłów o zachowanie spokoju, przecież nie słychać pani. Proszę o przedstawienie się i zreferowanie tego tematu.

Zastępca dyrektora departamentu MF Elżbieta Majewska:

Elżbieta Milewska, zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów.

Szanowni państwo, Wysoka Komisjo. Przedmiotem zainteresowania sprawozdania z wykonania rezerw są dwie rezerwy. Pozycja 32 – Zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody oraz w związku ze zwolnieniem z podatków: rolnego, od nieruchomości, leśnego przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego, a także na zwrot gminom utraconych dochodów z podatku od nieruchomości w specjalnych strefach ekonomicznych w postaci części rekompensującej subwencji ogólnej.

Z zaplanowanej w tej rezerwie kwoty 20 000 tys. zł po zablokowaniu decyzją ministra finansów, a następnie poleceniu prezesa Rady Ministrów utworzenia wpłaty do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 do dyspozycji została kwota 7482 tys. zł i ona została rozdysponowana w pełnej wysokości z przeznaczeniem na zwrot utraconych przez gminy dochodów z tyt. zwolnienia z podatku od nieruchomości przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego w wysokości 1368 tys. zł i na zwolnienie z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody za 2022 r. w wysokości 6113 tys. zł.

W rezerwie 59 – Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska zostały zaplanowane środki w wysokości 216 368 tys. zł. Środki z tej rezerwy rozdysponowano w wysokości 185 355 tys. zł z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe na podstawie przepisów Prawa ochrony środowiska oraz ustawy – Prawo wodne. Z tej rezerwy największe środki zostały dedykowane do części 51 – Klimat, tj. kwota 118 929 tys. zł, następnie do części 41– Środowisko, kwota 16 577 tys. zł. Do części 42 – Sprawy wewnętrzne 10 698 tys. zł oraz do Budżetu wojewodów łącznie 34 204 tys. zł.

W dziale – Leśnictwo dochody w ustawie budżetowej na 2021 r. nie były planowane, natomiast zrealizowano dochody w wysokości 31 tys. zł. Wydatki w tym dziale zostały zaplanowane na zadania z zakresu gospodarki leśnej w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa wynikające z ustawy o lasach. Z zaplanowanej kwoty 5986 tys. zł zostały wydatkowane środki w wysokości 5538 tys. zł, tj. 90% planu po zmianach. Wydatki zostały przeznaczone na realizację zadań z zakresu administracji rządowej realizowanej przez powiaty związanych z odnawianiem lub przebudową zniszczonych drzewostanów w lasach.

W dziale 900 dochody zostały zaplanowane w wysokości 3889 tys. zł, natomiast zrealizowano je na poziomie 6961 tys. zł, to jest 179% planu po zmianach.

Wydatki w ustawie o zmianie ustawy budżetowej na 2021 r. zostały zaplanowane ogółem w planie po zmianach w wysokości 184 702 tys. zł. W toku wykonywania budżetu plan ten został zwiększony per saldo o kwotę 17 464 tys. zł i wyniósł 202 166 tys. zł. Natomiast zrealizowano wydatki w tym dziale na poziomie 199 732 tys. zł, to jest 98,8% planu po zmianach.

W głównej mierze wydatki bieżące zostały zrealizowane na działalność Inspekcji Ochrony Środowiska. To kwota 180 356 tys. zł. Natomiast wydatki majątkowe zostały zrealizowane w wysokości 15 257 tys. zł, to jest 91,3% planu po zmianach, i wydatkowane przede wszystkim dla wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska. To jest kwota 3678 tys. zł, głównie na zakupy inwestycyjne środków transportu oraz sprzętu informatycznego, remonty obiektów budowlanych, a także na gospodarkę ściekową i ochronę wód. Jest to kwota 3015 tys. zł, głównie na realizację zadań przebudowy urządzeń i obiektów oczyszczalni ścieków oraz rozbudowę gminnej oczyszczalni ścieków w miejscowości Jednorożec, a także na przebudowę oczyszczalni ścieków w miejscowości Lubosz. Z wydatków majątkowych kwotę 4000 tys. zł przeznaczono na usuwanie skutków klęsk żywiołowych.

W tym dziale zostały również zaplanowane wydatki na wynagrodzenia w Inspekcji Ochrony Środowiska na kwotę 134 120 tys. zł. Wynagrodzenia zostały zrealizowane w kwocie 131 480 tys. zł, tj. 99,6% planu po zmianach. Powyższe kwoty zostały przeznaczone na wypłatę wynagrodzeń dla członków korpusu służby cywilnej, kwota

120 474 tys. zł dla zatrudnionych 1406 osób, i dla osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń – w wysokości 10 290 tys. zł z przeciętnym zatrudnieniem 119 osób.

W ramach tego działu finansowane są również zadania zlecone, dotacje na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami. Zostały one zaplanowane na poziomie 5058 tys. zł i wydatkowane głównie na opracowanie ekspertyz w obszarze gospodarki odpadami – to jest kwota 24 tys. zł, na opracowanie programów ochrony środowiska przed hałasem – 129 tys. zł, opracowanie programów ochrony powietrza – 380 tys. zł i realizację zadań wynikających z przepisów ochrony środowiska – kwota w wysokości 3255 tys. zł.

W dziale 925 – Ogrody botaniczne i zoologiczne dochody nie były planowane i również nie były wykonywane. Natomiast wydatki w tym dziale zostały zaplanowane przede wszystkim na koszty utrzymania i działalności parków krajobrazowych oraz zadania związane z ochroną i konserwacją pomników przyrody.

W ustawie budżetowej zaplanowano w tym dziale wydatki w kwocie 19 815 tys. zł, natomiast zrealizowano w wysokości 20 013 tys. zł, tj. 99,6% planu po zmianach, z przeznaczeniem na: realizację zadań przez zarządy i zespoły parków krajobrazowych – 19 716 tys. zł, na ochronę i konserwację pomników przyrody – 85 tys. zł, na pozostałą działalność (wydatki bieżące) – 212 tys. zł.

Szczegółowe dane zostały przedstawione w częściach tabelarycznych dla poszczególnych materiałów. Jeżeli będą pytania – służę, natomiast Wysoką Komisję bardzo serdecznie proszę o przyjęcie sprawozdania z wykonania.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo pani dyrektor.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa posłów chciałby o coś dopytać? Czegoś więcej się dowiedzieć? Nie słyszę chęci zabrania głosu.

Pytam, czy jest sprzeciw państwa posłów wobec pozytywnej opinii o przedstawionej informacji w zakresie części 83 i części 85 budżetu państwa. Nie słyszę sprzeciwu. Zatem stwierdzam, że Komisja przyjęła opinię pozytywną o przedstawionym materiale.

Pozostał nam wybór posła sprawozdawcy. Proponuję panią poseł Agnieszkę Górską, która jest członkiem Komisji Finansów Publicznych. Czy pani poseł się przychyla do tej propozycji?

Poseł Agnieszka Górska (PiS):

Tak jest, pani przewodnicząca. Oczywiście.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Pani poseł podejmie się obowiązku przedstawienia naszej opinii. Zatem wszystkie zadania, które mieliśmy do wykonania w związku z porządkiem, wykonaliśmy i zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję państwu za udział.

Przepraszam bardzo, chwila nieuwagi. Za dużo ruchu – jedni wchodzą, drudzy wychodzą. Drugim punktem naszego posiedzenia jest oczywiście przedstawienie opinii o sprawozdaniu z działalności Najwyższej Izby Kontroli w zakresie rzeczowym naszej Komisji. To jest druk sejmowy nr 2346. Z pewnością go państwo przeczytali, a ja teraz proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o krótkie sprawozdanie w tym zakresie. Proszę bardzo.

Pełniący obowiązki dyrektor Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli Tomasz Gaweł:

Tomasz Gaweł, p.o. dyrektora Departamentu Środowiska.

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, Najwyższa Izba Kontroli przekazała Sejmowi sprawozdanie ze swojej działalności w 2021 r. Nawiązując do sprawozdania, przedstawię krótką, uzupełniającą informację o działalności Departamentu Środowiska. Wysoka Komisjo, organizację i tryb działania NIK określa ustawa o Najwyższej Izbie Kontroli i zarządzenie prezesa Najwyższej Izby Kontroli w sprawie szczegółowej organizacji wewnętrznej jednostek organizacyjnych NIK. Do właściwości Departamentu Środowiska należą sprawy objęte działami administracji rządowej: gospodarka

wodna, klimat –tutaj w zakresie nieobjętym właściwością Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji – oraz środowisko. Oczywiście do właściwości należą też zadania, które są realizowane przez ministra właściwego do spraw tych działów, a także zadania realizowane przez organy, urzędy, jednostki podporządkowane lub nadzorowane przez tego ministra.

Do właściwości Departamentu Środowiska należy również kontrola wykonania budżetu państwa w częściach: 22 – Gospodarka wodna, 41 – Środowisko i 51 – Klimat, a także kontrola wykonania planu finansowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Departament Środowiska aktualnie dysponuje 35 etatami, przy czym obecnie wszystkie etaty są obsadzone. Z tego 28 etatów to są etaty kontrolerskie i 4 etaty to są pracownicy obsługi administracyjnej. W skład kierownictwa departamentu wchodzą 3 osoby. Wśród pracowników departamentu 5 osób to są nowo przyjęci pracownicy.

Kontrolerzy podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe w drodze szkoleń specjalistycznych oraz samokształcenia. Nowo przyjęci pracownicy uczestniczą w aplikacji kontrolerskiej, która kończy się egzaminem.

Jeżeli chodzi o zadania departamentu, w 2021 r. Departament Środowiska skoordynował trzy kontrole z zakresu działania Komisji. To są następujące kontrole: „Gospodarowanie środkami funduszu leśnego", „Ochrona przeciwpożarowa w parkach narodowych" i „Wdrażanie programu priorytetowego «Czyste powietrze»".

Ponadto departament uczestniczył w dwóch kontrolach koordynowanych przez inne jednostki organizacyjne NIK. To jest wykonanie budżetu państwa w 2020 r. i „Wpływ dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony dzikiego ptactwa oraz dyrektywy w prawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory na gospodarkę leśną prowadzoną w Puszczy Białowieskiej".

Oprócz tych kontroli przeprowadzonych przez Departament Środowiska inne jednostki organizacyjne NIK prowadziły również kontrole planowe i doraźne, których tematyka pozostawała w obszarze zainteresowania Komisji. Do kontroli planowych, jakie były realizowane – ja może je króciutko i szybko przeczytam – należały: „Funkcjonowanie systemu ratownictwa morskiego", „Zabezpieczenie wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem ściekami komunalnymi pochodzącymi z obszarów nieskanalizowanych", „Zachowanie i zwiększanie terenów zielonych w miastach", „Wykorzystanie odpadów do rekultywacji gruntów zdegradowanych oraz wyrobisk kopalin objętych prawem własności nieruchomości gruntowej", „Realizacja zadań dotyczących odbioru nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych przez wybrane gminy województwa opolskiego", „Przeciwdziałanie marnowaniu żywności", „Badanie sprawozdań finansowych projektów ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczach Odry i Wisły", „Gospodarowanie zasobami wodnymi przez przedsiębiorstwa wodociągowe w gminach wiejskich" oraz „Nadzór nad legalnością obrotu drewnem w województwie lubuskim". To są kontrole planowe.

Oprócz kontroli planowych realizowane były również kontrole doraźne, na przykład: „Funkcjonowanie Świętokrzyskiego Parku Narodowego, „Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk odpadów w województwie łódzkim", „Realizacja przez gminy województwa łódzkiego zadań z zakresu nadzoru nad funkcjonowaniem zbiorników bezodpływowych i przyłączeniem posesji do sieci kanalizacji sanitarnej" oraz „Prawidłowość wydawania przez marszałka województwa warmińsko-mazurskiego decyzji w zakresie zezwoleń na termiczne przekształcanie opadów".

W okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 marca tego roku prezes NIK zatwierdził sześć informacji o wynikach kontroli opracowanych przez Departament Środowiska, w tym trzy dotyczące środowiska: „Zbieranie i oczyszczanie ścieków komunalnych", „Projektowanie, budowa i eksploatacja kolektora podziemnego transportującego ścieki z lewobrzeżnej Warszawy do oczyszczalni ścieków komunalnych «Czajka»", „Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. w części 41 – Środowisko i w części 51 – Klimat oraz wykonanie planu finansowego Funduszu Niskoemisyjnego Transportu".

W tym samym okresie inne jednostki organizacyjne NIK sporządziły pięć informacji o wynikach kontroli pozostających w obszarze zainteresowania Komisji. Są to następu-

jące kontrole: „Wykorzystanie odpadów do rekultywacji gruntów zdegradowanych oraz wyrobisk kapalin objętych prawem własności nieruchomości gruntowej", „Realizacja zadań dotyczących odbioru nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych przez wybrane gminy województwa opolskiego", „Przeciwdziałanie marnowaniu żywności", „Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa", „Funkcjonowanie systemu ratownictwa morskiego".

Na podstawie ustaleń z kontroli przeprowadzonych w 2021 r. departament sformułował łącznie 177 wniosków zamieszczonych w wystąpieniach pokontrolnych wysłanych do kierowników jednostek kontrolowanych. Adresaci wystąpień zrealizowali 47 wniosków (prawie 27%), 94 wnioski pozostają w trakcie realizacji (ok. 53%), 36 wniosków nie zostało dotychczas zrealizowanych, co stanowi ok. 20%.

Departament Środowiska monitoruje realizację zaleceń pokontrolnych. W wypadku uzyskania niewystarczającej informacji o sposobie realizacji wniosków departament stara się doprowadzić do ich wykonania – głównie występując o uzupełnienie odpowiedzi na wystąpienia pokontrolne. W miarę możliwości departament ocenia stan realizacji wniosków w toku kontroli doraźnych sprawdzających, a ponadto przy okazji kolejnych kontroli przeprowadzanych w tych jednostkach, do których zostały skierowane wnioski pokontrolne.

Jeżeli chodzi o współpracę międzynarodową w zakresie kontroli środowiska w 2021 r., Najwyższa Izba Kontroli współtworzy międzynarodowe standardy kontroli i aktywnie wytycza kierunki współpracy z najwyższymi organami kontroli z całego świata. Pełni ważne funkcje w strukturach organizacji zrzeszających organy kontroli. W 2021 r. pomimo ogólnoświatowych ograniczeń związanych z pandemią COVID-19 NIK realizowała kontrole międzynarodowe, dając jednocześnie okazję do szerszego spojrzenia na problemy o zasięgu europejskim czy światowym. Były dwie kontrole międzynarodowe. Pierwsza to „Transgraniczne przemieszczanie odpadów w świetle konwencji bazylejskiej", gdzie Polska była koordynatorem kontroli. Uczestniczyły w niej Słowacja i Ukraina. W lipcu 2021 r. podpisano raport końcowy z tej kontroli. Głównym wnioskiem, jaki nasunął się w wyniku tej kontroli, było to, że w zasadzie nie ma właściwie funkcjonującego systemu transgranicznego przemieszczania odpadów niebezpiecznych we wszystkich tych trzech krajach.

Drugą taką kontrolą była „Kontrola gospodarowania odpadami z plastiku w Europie". Tutaj Polska również była koordynatorem tej kontroli. Uczestniczyły w tej kontroli jeszcze organy kontroli z Albanii, Bułgarii, Malty, Mołdawii, Portugalii, Rumunii, Serbii, Słowacji, Turcji i z Węgier. Celem kontroli było ustalenie, czy w państwach uczestniczących w tej kontroli przyjęto wewnętrzne regulacje dotyczące przetwarzania odpadów i tworzyw sztucznych zgodnie z dyrektywą Unii Europejskiej w prawie odpadów.

Prezes Najwyższej Izby Kontroli uczestniczył w grupie roboczej Europejskiej Organizacji Najwyższych Organów Kontroli EUROSAI ds. kontroli środowiskowych. NIK przewodniczyła grupie w latach 1999–2008 i również objęła przewodnictwo w połowie 2020 r. i nadal przewodniczy tej grupie. W 2021 r. członkowie grupy spotkali się w kwietniu na sesji dotyczącej zarządzania odpadami z udziałem blisko stu przedstawicieli najwyższych organów kontroli z Europy i całego świata.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Panie dyrektorze, prosiłabym tę kwestię skrócić i pokazać aspekt, o którym pan mówił, dotyczący procedur kontrolnych, a który dla nas, posłów, ma znaczenie. Inne kwestie, kto będzie chciał, to sobie doczyta. Czy coś jeszcze w kwestii tych raportów NIK-u mógłby pan dodać?

Pełniący obowiązki dyrektor departamentu NIK Tomasz Gaweł:

Ja może jeszcze króciutko powiem, że Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa omówiła w trakcie posiedzeń cztery nasze kontrole: „Działania na rzecz organizacji powstawania odpadów z tworzyw sztucznych i ich skutecznego zagospodarowania w Polsce", „Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa", „Szacowanie szkód łowieckich w prawach rolnych oraz wypłacenia

odszkodowań” oraz „Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. w części 41 – Środowisko i w części 51 – Klimat”. Na tym może skończę.

Wysoka Komisjo, bardzo dziękuję za uwagę i uprzejmie proszę o przyjęcie przedłożonego sprawozdania.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo, panie dyrektorze.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos w kwestii przedstawionego sprawozdania? Nie słyszę. Czy jest sprzeciw wobec pozytywnej opinii Komisji o przedstawionym sprawozdaniu w zakresie rzeczowym naszej Komisji? Nie słyszę sprzeciwu. Stwierdzam, że Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa przyjęła opinię pozytywną.

Zrealizowaliśmy nasz porządek dzienny. Zatem zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję bardzo.